

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt	Egészévre	4 frt
Félévre	2 „	Egyes szám ára	10 kr

Felelős szerkesztő:	Laptulajdonos:
ZÁDORY KÁROLY.	FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czímzendők. — Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Járásbiróságot Petrosénynek.

Az életviszonyok annál gyakrabban utalják az egyéneket a jogkeresésre minél élénkebb a személyek érintkezése, melyek az érdekellentétek a kiélesedett nézetkülönbségek ezernyi esetét teremtik meg s az igazság szolgáltatás beavatkozásának felhívását teszik mellőzhetlenné. És ha nem felel meg a jogszolgáltatás a törvényes alapon fellépő igényeknek az indokolt panasz és elégtelenségnek oly módon kell kifejezésre jutni, hogy az annak orvoslására hivatottak felismerjék a tartahatatlanság helyzetét és ne zárkózhassanak el az érvek ereje elől.

Ily helyzet megismertetése által kívánjuk egy régóta érzett szükség kielégítésére felhívni az illetékes tényezők figyelmét.

Az óhajítás, hogy Petrosényben kir. járásbiróság rendszeresíttessék, nem csak e község, hanem az egész Zsilvölgy lakossága részéről már több alkalommal kifejezetten s immár oly általános, hogy a célravezető akció megindításának ideje elkezdett.

Néma gyermeknek az anyja sem érti szavát.

Fel kell tárnunk a maga helyén és idején azt a visszás állapotot, mely nem csak a magán érdekeket érinti hátrányo-

san, hanem a magyar judikaturának is szégyene.

Igazságügyi kormányzatunk figyelme nem terjedhet ki a lokális bajok mindegyikére. Meg kell azokat ismertetnünk. Lehetetlen, hogy a fenforgó, megdönthetetlen érvek eredményre ne vezessenek.

A térképre vetett egy tekintet a statisztikai adatok esalhatatlan objektivitása kiemelik é kérdést a netán kiesínyvelhető helyi érdekek köréből s a megoldandó állami feladatok nivójára helyezik.

Közismert tény az, hogy Petrosény fontos nemzeti miszsiót teljesít itt a magyarság exponált végvidékén. A társadalom megteszi kötelességét: „Hat, alkot és gyarapít!” Az államhatalom hazafias közreműködése szükséges ahhoz, hogy ereje gyarapodjék s izmosodjék.

Kevés, de nagy horderejű az, amit az államtól kérni nem csak jogunk van, de kötelességünk is:

Járásbiróságot Petrosénynek.

Nyerjünk meg minden befolyást hazafias törekvésünk támogatására. Addig kérjünk, míg kérésünk teljesítettik. Ha minden tényező bevonunk a küzdelembe, törekvésünk sikertelen nem maradhat. Lehetetlen, hogy az alábbi és egyéb fontos érvek javunkra döntő súlylyal ne essenek a magas kormány elhatározásának mérlegébe:

Petrosény Hunyadvármegye legnagyobb szolgabírói járásának székhelye s földrajzi és forgalmi központja. 170.037 kat. holdnyi területen csupán az őslakók száma 18701, de a kőszénbányákban, a nagy iparvállalatoknál még hány ezer ember foglalkozik állandóan, kik szintén itteni lakosoknak tekintendők s előforduló ügyekben a kir. járásbirósághoz utalvák. Es ezen óriási területől a sokszor leküzdhetetlen közlekedési nehézségek dacára Pujra kénytelen menni annyi ezer ember még pedig:

Kimpolujnyágról 85, H.-Urikányból s F.-Barbatyénból 71, Lupényből 59, Zsil-Macezd-Parosényból 53, Vulkánból 49, Koröjesdről 48, A.-B.-Iszkronyól 45, Petrilláról (a községházától számítva) 43, Livazényből 39, és Petrosényből 36 kilo, méternyi távolságra, sőt telekkönyvi ügyekben Hátszegre, még 15 kilométerrel messzebbre kell fáradniok. De a Petrosénytől Puj felé eső községek is távol esnek a járásbiróságtól és pedig: Banicza 25, Merisor 18, Krivádia 17 kilométernyire és a telekkönyvi hatóságtól mindegyik 15 kilométerrel még távolabb fekszik.

Ezen községnek geográfiai központja a népesebb járási községekkel közvetlenül határos Petrosény, melyhez az északkelet és délre fekvő községek 36 kilométerrel esnek közelebb mint Pujhoz, illetőleg 51

„PETROSÉNY és VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

A vérző rózsá.

A Zsilvölgynek egy szerényes külsejű házában a zúgva rohanó patak partján, szép őszi reggel ragyogó napfény ömlött be a kicsiny, de tiszta szobába. Az enyhe szellő szárnyán lebegve, két rózsá-szirom szállott a szunnyadó újszülött csecsemő ajkára.

Multak a napok és hónapok. Boldogabb lény nem volt a földön a fiatal anyánál ki rájogó szeretettel elviselgetett kis gyermekét. Semmi sem hatott jobban szívére, mint az első hangok gyöngye zenéje.

Leánykaja igen csinosná fejlődött, piczi kis szája, nagy kék ragyogó szemei, olyanoknak tetszett mint az ég visszatükrözése.

Rózsának nevezte őt.

Éppen úgy tekinté gyermekét, mint az ég küldöttjét, ki azért jött, hogy segítse őt az élet terheinek elviselésében, hogy felszárítsa könnyeit és megédesítse özvegységét. Rózsá születése előtt pár hóval elhalt férje; egy kis-esi jószágot hagyott neki, mely elég volt a félreeső faluban az egyszerű megélhetésre.

A ház körül levő fák zöld galyai imbo-lyogtak. Az ablak előtt remek kis virág-ágy telve sok illatos rózsákkal, a kert mellett a hegy alján monoton zúgással folyt a Zsily, mely oly élelenséget lehel a táj csöndjére.

Rózsika napról-napra nőtt és fejlődött a

szabad természet ölében. Ismerte a természet minden szépségét, mely csak édesítette napjait.

Nagy lányná fejlődött, egész lénye ellenállhatlan vonzó erővel, büvölő hatással volt mindenkire, ki vele érintkezett, önkéntlenül megszerette; azur szemének fényéből a megelelgedés tükröződött ki s elbűvölte azt, ki ebbe a jóságos szemekbe nézett. Angváli ajkának rózsás üdesege még vonzóbbá és kellemesebbé tette.

Rózsá 17 éves korában nem csak szép, de nemeslelkű is volt. A szegények voltak jó barátai; mindég adott alamizsnát a szerencsétleneknek, kik úgy tekintették, mintha egy szent képről szállott volna alá.

Egy szép délutáni napon, éppen egy szegény családnak vitt alamizsnát a falu végén levő kis kunyhóba. Utjában egy ismerős asz-szonynak háza előtt kellett elmennie, ki anyjának barátja volt. Belőlről nevét hallotta kiáltani, tehát betért.

Rózsika, be akarom mutatni fiamat, szólott az asszony. Ugy-e bár, milyen nagy fiu lett belőle. Itthon tölti nálam egy havi szabadság-idejét.

Egy fiatal, bátor és értelmes katona-tiszt állott Rózsá előtt, ki meglepetve üdvözölte a leányt.

— Hát nem ismer rám Rózsá?

— Ah, ön a Géza? Géza úr... valóban. Gyermekkori játszótársa volt, ki már évek óta nem volt odahaza.

Amde a hirtelen naiv fellebbanás után egyszerre pir borította el a leány arcát.

— Ön már egész komoly férfi lett; mondá s zavarodottan lesítő szemeit, hogy ne találko-zék a fiatal hadnagy tekintetével.

— Oh nem! Még most is Géza vagyok, az ön régi jó barátja. De ön Rózsika igéző széppé fejlődött.

A leány nem tudott felelni. Szemét hirtelen felveté Gézára, de rögtön zavarodottan fordítá el. Megyek a szegényeimhez, kik várnak. A viszontlátásra!

A két fiatal sokszor gondolt egymásra a távolból is; egymásnak ez alkalommal fellob-bant érzelmeiről egyikük sem sejtett eddig semmit.

Az egy hónap alatt Géza gyakran látta Rózsát. Szívét mindinkább hozzá csatolta. Egy hónap múlva szabadsága meghosszabbításáért folyamodott. Végre bevallotta anyjának, azután Rózsának érzelmét, kinek anyjától megkérte Rózsá kezét.

— Ha Rózsikám is úgy akarja, fiam lesz: felelő bágyadtan az özvegy.

Beteg volt már, örült hogy leányát nem hagyja egyedül.

Géza a rózsafáknál találta Rózsát.

Kedves, édes Rózsá, anyja beleegyezett, hogy az enyém legyen; ön is akarja?

A leány rózsapirossá vált a boldogságtól a megindulástól. Ajka remegni kezdett, de szólni nem tudott; arca leirhatatlan gyönyört fejezett ki. Szempillái lezárultak s kabult szép fejét öntudatlanul hajtá a dőlözeg ifju keblére.

kilométerrel közelebb mint Hátszeghez, sőt a Puj irányába eső Banieza, Merisor és Krivádia is közelebb vannak Petrosényhez, mint Pujhoz és Hátszeghez.

És ha ezen adatok mellett a közlekedés nehézségeit, sokszor elháríthatlan akadályait tekintjük, nem csak igazságszolgáltatásunk fennhangoztatott főfeladata: a gyorsaság és olcsóság mondható illuzoriusnak, hanem maga az intézmény is megközelíthetetlennek bizonyul.

Öntelt sovínizmussal szeretünk állami intézményeinkre mutatni. Valljuk meg, büszké lehetünk rájuk. Ámde Justitiának a fővárosban és az ország nevezetesebb helyein emelt fényes templomok, még nem tesznek bizonyosságot arról, hogy az igazságszolgáltatás követelményeinek elég van töve mindenütt. A törvénykezési fórumok mennyisége nem igazolja azt, hogy azok rendeltetésüknek megfelelően vannak elhelyezve.

Közintézményeink áldásaiban való részesüléshez az állampolgárok mindegyikének egyformán joga van, de hogy járásbírósaink elhelyezése ezen princípiumot mennyire megzavarja, arra nézve vármegyénk megdönthetetlen bizonyítékot szolgáltat:

Petrosényi járásból 80—100 kilométernyi átlagos távolságról kénytelen a jogkereső közönség az illetékes kir. járásbíróság és telekkönyvi hatósághoz vándorolni. És emellett azon körülményt tekintve, hogy a puji kir. járásbíróság ügyforgalmának kétharmad részét a petrosényi járás szolgáltatja; lehetetlen megütközés nélkül taglálni azon önként felmerülő kérdést, hogy jogállamban és a fennhangoztatott egyenlőség korszakában élünk-e, vagy talán nem is vagyunk az édes magyar hazának olyan gyermekei, kik a kormányzat atyáskodó gondoskodására igényt tarthatnának.

A haza bölcsé azt mondta: „Legyen igazság, vagy vesszen a világ”!

(Folyt. köv.)

Szövetkezet vagy takarékpénztár.

— Válasz. —

Teljesen egyetértünk Seelenfreund úr ezikké két első bekezdésének tartalmával, mert elég ügyes tollal vázolja a „társulati” eszme által elért üdvös eredményeket. Tehát mindaddig, míg a czikk általános dolgokról szól, nekünk több megjegyzésünk arra nincsen. De már később oly ellentmondásokba keveredik és a sorok között olvasható oly dolgokat sejtet, melyeket mi az ügy érdekében és személyünkre való tekintettel, szó nélkül nem hagyhatunk. Nem lehet senkitől azon jogot elvitatni, hogy bárkinek a nyilvánosság elé tartozó működését a kritika bonczkésével ne taglalja, de ha már valaki ily kényes dolog megoldására magát illetékesnek képzei, attól viszont joggal elvárható az, hogy ő egyik következtetéséből ne essék a másikba, mint ezt Seelenfreund ur czikkében több helyen tapasztaljuk. Nem czélunk e válaszunkkal polemiát provokálni, azért — és mert nem is a czélunk e következtetéseket tárgyalni — csak a történelmi igazság érdekében szükségesnek látjuk következőket a nagy közönségnek előadni:

Azt hisszük joggal mondhatjuk, hogy a tavaly augusztusban tartott alakuló közgyűlésen bennünket a hitelszövetkezeti tagok közbizalma választott arra a tisztségre, melyet viseltünk mindaddig, míg a hitelszövetkezet fenttarthatása, előttünk volt formájában lehetetlenségnek tetszett. Akkor közgyűlést hívtunk össze, melyben előadtuk nézetünket. S hogy ez nemcsak egyedül a mi nézetünk volt, bizonyítja a S. ur által is elismert azon tény, hogy a jelen-volt hitelszövetkezeti tagok egyhangulag csatlakoztak ahoz és ez által a hitelszövetkezet megszünt létezni. Természetes, hogy így a mi igazgatói pünkösdi királyaságunknak is vége volt.

Azonlul pedig, miután a közgyűlés egy bizottságot — melynek S. ur is tagja — választott, mely az alapítandó takarékpénztár érdekében volt és van hivatva működni, mi csak ép' oly bizottsági tagok voltunk és vagyunk, mint akár csak a többiek. A bizottság befejezén működését, annak eredményét egy újonnan egybehívott gyűlésen előadta és ekkor ismét a takarékpénztár létesítése határozottat el.

Hogy most már mi az oka, hogy daczára annak, miszerint a hitelszövetkezetnek takarékpénztárra való átalakulását két ízben egyhangulag elhatározták a tagok és még sem jelentkezik annyi részvényes, amennyi szükséges ahhoz, hogy a takarékpénztár létesüljön; nem tudjuk.

Hogy a mi állítólagos, még most is igazgatói voltunk ennek oka nem lehet, csak természetes, mert már nem vagyunk igazgatók.

Az okot tehát ne tessék a mi személyünkben keresni, hanem más tényezők közreműködésében. Hiszen ha mi bennünk volna keresendő a hiba, ép oly joggal mondhatnók mi is, hogy a többi bizottsági tagok okai a hangukat lanyhaságának, mert mi e tekintetben, vagy fordítva egyformák vagyunk.

Sajnosan lehet azonban a jelen esetben ismét tapasztalni, hogy mire visz az egyenlenség és egy klikkhez tartozók ki nem elégitett szereplési vágya, kik a közérdeket alávetik saját hiúságuknak és ezt indokolatlanul felhasználják arra, hogy mások alatt vágják el a fát, mely gyakran szokott arra dőlni, ki azt levágja.

Ullmann Lipót, Gross Herman, Tribus Antal,
mint a hitelszövetkezet volt igazgatói.

Rudolf-emléktábla leleplezése.

F. hó 12-én Malomviz határában ünnepélyességgel lett leleplezve a Hunyadvármegye által Rudolf trónörökös emlékére készítettett diszes vas emléktábla.

Előző napokon 2—300 ember dolgozott az odavezető út jókarba helyezésén, mely sikerült is, a mennyiben hintón is kényelmesen ellehet jutni oda, hová előbb szekéren is igen nehezen.

Vasárnap — 12-én — délelőtt 11 órakor vette kezdetét az ünnepély szent misével, melyet Forster János róm. kath. áldozár végzett Vots Nándor segédletével, diszes lombsátor alatt. Ezután mozsárágyuk durrogása — és a hátszegi önk. tüzoltó-egylet zenéje mellett az ünnepelő közönség elvonult az emléktábla elé, hol Pietsch Sándor hátszegi főszolgabíró azon sziklafal előtt, melybe a tábla van erősítve, egy rövid, de hatásos beszédben megemlékezett az 1882. évi eseményről, majd az 1889. évi megrendítő gyászesetről és végül megőrzés, gondozás végett átadja a leleplezett emléktáblát a hely tulajdonosának: a gróf Teleky családnak. Ezután öt gör. kath. lelkész mondott imát és megszentelte az emléktáblát.

Albert Imre klopotivai ev. ref. lelkész egy hosszabb, igazi szép és költői kifejezésekben gazdag, emelkedett szellemű beszédet mondott el oly erőteljes harsány hangon, hogy még a távolabb levők is megértették. Beszédével magával ragadta a szíveket és elméket s a közönség osztatlan tetszése közt engedett helyet

Azután leszakasztott egy rózsát és odaadta az ő Gézájának.

— Rózsika! Édes mindenségem! Szeretlek, imádlak!

Rózsá pajzán örömmel, nevetve szaladt be édes anyjához és ott hagyta az ifjut boldog mámorában.

Egy héttel később mely csapás rendítette meg a boldog leányt. Szegény anyját sorvasztó betegség gyötörte és nem sokára földi üdvé, egyetlen leánya Rózsá karjai között meghalt. Gézá a csapás mélyen lesújtotta, megrendülve állt mellette s haldoklása órájában megígérte a leánya sorsán aggódó anyának, hogy Rózsá életét s boldogságát a magáéhoz fűzi.

Együtt kísérték ki az utolsó utra a drága halottat.

E naptól fogva az eddig vig kis hajlék, mely gyászba borult. A leány rózsás színe mindinkább halványabb lett, hozzájárult még a szájáról-szájra szállt mozgósítási hír, mely az ambíciózus fiatal tisztet Rózsá miatt szintén lesújtotta.

A hír való lett. Gézá behívták csapatjához, melynek a határ szélére kellett mennie.

Rózsát megtörte az aggódás a borús sejtelen. Jegyesétől szívszakgatva vált el s midőn annak bucsúcsókja érintette ajkát; ájtultan rogyott össze.

Az első hetekben Géza gyakrabban irt leveleket, később a hírlapok adtak terjedelmes

tudósítást vítétségéről, előléptetéséről s kitüntetéséről.

Az aggódó anyát és jegyest ezek az értesülések nem vigasztalták.

Majd semmit sem hallottak többé felőle.

Halálos aggodalommal várták a hírt, de csak nem érkezett. Rózsá fekete ruháját rossz előjelnek tekintette, nem vehette ki fejéből a gondolatot, hogy kétszeres gyászt kell hordania: anyjáért és jegyeséért is.

Egy sebesült őrmester jött a faluba. Késő este érkezett, messziről jött, de megpihenni még sem akart, míg el nem járt megbízatásában. Végig haladt a falun, egész Rózsák lakásáig; hol megállt s habozva tekintett körül. A szobában egy kis lámpa bágyadt világ vetett szomorú fényt egy gyász-ruhás halvány arcú leányra és a mellette ülő éltesebb nőre.

A harszterén hősileg küzdött katona megrendülve tétovázott egy ideig s vontatott lassu léptekkel betért a hajlékba.

Rózsá a lépteknek zajára felugrott. Bal sejtelenül fuldokolva kérde?

— Gézáról hoz hírt? Ugy-e az én Gézámról?

— Az én fiamról?! Kiáltott az anya. Ugy-e él? Mondja, él?!

A katona szemébe könnyek tölttek, naptól barnított arcán a meghatottság volt szemlelhető, majd egy tárczát vett ki oldalzsebéből és szó nélkül nyújtá át. Rózsá gör-

csösen kapott utána s midőn kinyitotta, nagyot sikoltva ájtultan terült el a padlón.

A bús anya felvette a lejtett tárgyat: egy hervadt rózsát volt; szirmai vérral festve.

— Meghalt! kiáltá a leroskadt anya. Oh gyermekek! drága jó fiam!

Midőn Rózsát eszméletre hozták, az őrmester elmondta a szomorú történetet: Géza az ő kapitánya volt. Egy golyó éppen mikor embereit gyülekeztette, mellébe fúródott. Ő éppen mellette volt s őt kérte meg, hogy a tárczát adja át anyjának és jegyesének. Pár percz múlva megszünt élni.

Rózsát egészen megsemmisítette a fájdalom. Úde arezának halvány rózsái is eltűntek.

Anyám! El kell, hogy hagyjam, itt nem élhetek tovább, ez a hely nem az enyém többé. Apáca leszek, ápolni fogom a szegény szerencsétleneket, enyhíteni fogom a sebesültek szenvedéseit. Ezekben vélem majd fiát, felejtetlen jegyesemet felfaltam.

A megtört agg nőnek borzasztó volt ezt hallani, fájt az elválás, de megértette a magasztos elhatározást.

Még egyszer elment a leány az anyja sírjához; buzgó imát küldött az ég Urához, hogy segítené őt elhatározásának megvalósulásába.

Ezután elindult, odahagyta a boldog gyermekkori hajlékot, hová már csak egy sir kötötte. Ment azon helyre hol a csaták zajába

az emelvényen P o g á n y Károly orsz. gyűl. képviselőnek, ki a „Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti társulat” nevében igen szépen esetelte s meghatóan szólott arról, hogy mi volt a nemzetnek a megboldogult trónörökös és mit várhatott tőle a haza.

Ezzel az ünnepély véget ért.

Az emléktábla Malomvíz község határában a „Nagy-Víz” — Rir Mare — mellett „La Bude” nevű erdőréssz syenit falába van beérősítve. A sziklafal a vízparttól 60 méternyire van s felírata:

Rudolf magyar királyi trónörökös.
Ujabb történelmünk büszke reménye,
Deli kedvvel, ifjú erőben vadászott itt 1882.
[év nyarán;
Oldalán bájos hitvese; Stefánia főhercegnő.
Letűnt mint üstökös, hirtelen megrázólag
[1889-ben.
Fennmaradt emléke, hóhegyek szirtjein is.

Emelte Hunyadvármegye ezredévi ünnepe esztendejében.
1896.

Megemlítjük, hogy a szép ünnepségen jelen volt nagyszámú közönség között ott voltak: Teleky grófi- és Nopca báró család, özv. Kendeffy Árpádné és gyermekei, Pogány Károly, Mara László orsz. képviselők nejeikkel, Charles Damphord és neje, Bernád Miklós és családja, Muzsnay Béla és neje, dr. Ajtay Árpád, Góró Ferencz, Rosinszky László, Pietsch Lajos főszámvevő, Puj Zsigmond, Luther Gusztáv stb.

Községi közgyűlésből.

Folyó hó 13-án községi képviselő testületünk rendes közgyűlést tartott, melyről következőben referálunk.

Jelen voltak: Jakabfy Rezső II. bíró, elnök, Dombora László jegyző, dr. Weisz József orvos, dr. Bottenstein Samu, Dobrolánszky Károly, Grosz Hermann, Kendrey Gyula, Marek Mór, Piek Samu, Pittner József, Radik István, Róth Flóris, dr. Rosenberg Ignác, Seelenfreund Vilmos, Simon Balázs, Sottinga Tódor vajna, Schreiner József, Tribusz Antal és Vigh Nándor közs. képviselők.

Elnök a közgyűlési tagok szívélyes üd-

vegyült a végvonagló halálhőrgése a sebesültek javveszékélese.

Alkonyodott. A nyugvó nap vörös sugarait vérpatak tükrözte vissza. Egész nap dörögött az ágyú s a ropogó puskák önjá osztotta a halált. A csata vége felé járt. Mindenfelé sebesültek s holtak feküdtek.

Egy fekete ruhás nő kereste a halottak közt a szerenasétlent, ki még életelt ad magáról.

Egy deli ifju tisztet vett észre, ki élni látszott, vére körös-körül pirosra festé az avart.

Rózsa lehajolt hozzá, karjaiba vette szép fejét, hogy megítassa palackjából.

A sebesült felnyitá szemét, csodálatos érzés földöntúli boldogság rajzolódott le arcán.

Az ég felé mutatva érthetlen szokat rebegett az ellenséges tábor idegen ajku tisztje és Rózsa karjai között meghalt.

Ebben a pillanatban megnyilni látszott az ég, villám cikázott föl a hegy ormán s egy golyó röpült a leány keblébe.

Mint Géza! kiáltá Rózsa s mosoly vonult végig átszellemült arcán és egy vér csepp jelent meg halavány ajkán, melyet biborvörösre festett.

Varjassy Vilma.

vözlése után, d. e. 8 óraker a tanácskozást megnyitja s a jegyzőt az ügyek előadására, Tribusz Antal és Schreiner József képviselőket pedig a felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri.

Schreiner József mindenek előtt a legutóbb — márczius hó 8-án — tartott képviselői közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasását s azt indítványozza, hogy az akkori közgyűlési határozatok mikénti fogantatásáról előterjesztés tétessék. Mi megtörténtén, az intézkedések végrehajtása tudomásul vétett a kórházi szabályzatra vonatkozó kivételével, melynek elkészítésével és bemutatásával az előjáróság s dr. Bottenstein Samu, Tribusz Antal, dr. Schulek Jenő, Roth Flóris és dr. Weisz József megbíztak.

Az 1895. évi zárszámadás jóváhagyására vonatkozó törvényhatósági bizottsági határozat tudomásul vétett.

Az 1896. évi községi zárszámadás megvizsgálására Piek Samu, Schreiner József és Ullmann Lipót oly megbízással küldettek ki, hogy a legközelebbi közgyűlés elé véleményes jelentést terjesszenek.

A község mint vevő s a salgótarjáni kőszénbánya részvénytársaság mint eladó között a vásártér megvásárlására vonatkozólag létrejött adásvételei szerződés jóváhagyott s a 3500 frtnyi vételárnak kölcsön utjáni törlesztése névszerinti szavazással egyhangúlag elhatározott s a kölcsönügylet lebonyolításával az előjáróság s Grosz Hermann, Schreiner József és Ullmann Lipót közgyűlési tagok megbíztak. Az adásvételi szerződésben határozottan kikötött, hogy az érintett terület kizárólag csak is mint piaci árúhely használható.

Ullmann Lipót és társaival a községnek díjtalanul átengedett piacztérre vonatkozólag kötött szerződés és az ezen ajándékozási jogügletre vonatkozó tárgyatok bemutatván; tekintettel arra, hogy ajándékozók s illetve jogutódaik részére a község érdekeit érintő s alapos megfontolást igénylő kikötmények tétetnek; Róth Flóris indítványa folytán, Andreics János, dr. Bottenstein Samu, Grosz Hermann, Kendrey Gyula, Piek Samu, Schreiner József és Tribusz Antal oly megbízással küldettek ki, hogy az ajándékozási okirat tüzetes és beható tanulmányozása s mérlegelése alapján 30 nap alatt a községnek jelentést tegyenek.

Élénk vitakozásnak képezte érdekes anyagát a községi választók összeírására kiküldött bizottság jelentése. A bizottság ugyanis a választók lajstromából kihagyta a bányamunkásokat azon indoklással, mert azok az I. osztályú kereseti adón kívül egyéb adót nem fizetnek s mint ilyenek gazdai hatalom alatt állanak s így az 1886. XXII. t.-cz. értelmében választói jogosultsággal nem bírnak.

Róth Flóris tiltakozik azon indoklatlan feltevés ellen, mintha a bányamunkások eséldek volnának, minthogy már foglalkozásuk természeténél kizárja az ily kiesnyöl minősítést. Csodálkozik a fölött, hogy eddig Petrosényben sem kifogásoltott a bányamunkások községi választói jogosultsága s itt éppen úgy mint Selmezen és Salgó-Tarjánon a községi törvényben biztosított jogukkal élhettek s ez uttal akarja őket a bizottsági javaslat állampolgári joguktól megfosztani, daczára a közigazgatási bizottság határozatának, mely a bányamunkások választói jogosultságát enunziálta.

Schreiner József szintén a bányamunkások választói jogosultsága mellett érvel.

Ullmann Lipót kijelenti, hogy volt idő, midőn ő is a bányamunkások szavazati jogosultsága mellett foglalt állást, de azt tapasztalta, hogy oly fegyelem alatt állanak, miszerint meggyőződésüket kifejezésre nem juttatják, ennél fogva s mert gazdai hatalom alatt állanak, — szerinte választói jogosultsággal nem bírnak és ezért pártolja az összeíró küldöttség eljárását.

Mintán Tribusz Antal ugyanilyen értelemben felszólalt: elnök a kérdés eldöntése végett elrendeli a szavazást, mely megjelvetén: 9 szavazattal 7 ellenében a községi választók össze-

írására kiküldött bizottság eljárása tudomásul vétett e szerint tehát a bányászok kihagyatnak a választók lajstromából, melynek közszemlére tétele elrendeltetett azon czélból, hogy az érdekeltek egy sajátzemeilyükre, mint másokra vonatkozólag felszólalhasanak. — Ezen kérdés tehát az igazoló választmány döntése alá kerül — netáni felszólalás folytán — s előreláthatólag megjárja az összes fórumokat s mindenesetre késlelteti a képviselőtestület megalakítását a tisztujtást, szóval a községi szervezkedést.

Előadó körjegyző bemutatja az országos baromvásártér biztosítására kötött egyezséget, illetőleg haszonbéri szerződést, mely szerint az érdekelte tulajdonosok évi 7 frt. haszonbér fizetés mellett hajlandók örök időre 6 holdnyi területet átengedni, s megengedi hogy ezen szolgálatom nyilvánkönyvileg is bekebeleztessek.

Dr. Rosenberg Ignác az 1881. évi LX. t.-cz. értelmében fogantatandó esetleges bírói árverésre tekintettel nem látja a község érdekét biztosítva s indítványára utasított az előjáróság, hogy vagy örökvásári szerződést kössön vagy a kisajátítás iránt intézkedjék.

A nagyközség szervezési szabályrendelet tárgyalása napirendről levétetett.

A regáleberlet biztosítása ügyében eljáró bizottság által igénybe vett költség visszatérítését elrendelő miniszteri határozat tudomásul vétett.

Deákgyarmaton piaczhelynek fentartott kinstári terület parkirozása s az odavezető járda elkészítése elhatározott.

Tudomásul vétett, hogy Héjas József s. jegyző nyugdíjigényét fentartja s Dombora László jegyzőre vonatkozólag fentartott azon korábbi határozat, hogy választás alá ne essék.

Vizgyűjtő medencék létesítése iránti javaslatlétellel: Andreics János, Róth Flóris, Tribusz Antal, Ullmann Lipót és Wintergerst Ferencz megbíztak.

Tóms György a járda kiépítés által okozott kárának megtérítése iránti kérésével elutasított.

Vigh Nándor ipariskolai igazgatóvá, Fekete József és Nagy Miklós iparisk. tanítókká megválasztattak.

A volt urbéreksek alakulása, testületé szervezkedésre felhívni rendeltettek.

Az előjáróság megbízott, hogy a járda költségek fedezése s kövezetvám behozatala iránt mielőbb javaslatot tegyen.

A róm. kath. templomig s Kerner Venczel házáig a járda kiépítése elhatározott.

A magán gymnasium évrő vizsgájának eredményéről szóló jelentés tudomásul vétett.

A magán gymnasium segélyezésére 1898. év végéig terjedő időre megszavazott 1500 frt a jövő évi költségvetés terhére folyósított.

Az iparos tanoncz iskola évrő vizsgájának eredményéről szóló jelentés tudomásul vétett.

A petrosényi önkéntes tűzoltó egyesület részére az eddig megállapított 650 frt községi hozzájárulás kiutalványozása és az egyesület segélyezése iránti kérelemnek ez uttal hely nem adatott, hanem felhívni rendeltetett az egyesület, hogy sürgőslegi kimutatást és költségelőirányzatot mutasson be.

Tóms György és társainak kérelmére a műút építése alkalmával házaik előtt felhalmozott földtömeg elhordatása elrendeltetett s az útépités folytán megszűnt vízlevezető árok vízszahelyezése, esetleg más vízlevezetési csatorna építése iránti javaslatlételre az utféligyelő bizottság utasított.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hírek. Közdivásárhelyi Papp Mihály ezredes, a m. kir. I. sz. esendőrkerület parancsnoka Kolozsvárról ide érkezett a esendőrkerület megsemmisítése végett. — J. J. C. Bratianu Románia földmívelésiügyi minisztere több román képviselő s magas rangú állami tisztviselő kíséretében f. hó 14-én délután Pajusról Petrosénybe érkezett s bár az ő és kísérete részére a Wágner szállodában több szoba lefoglalattott, a vasúti összeköttetés miatt itt

csak pár órát időzhetett s délután a fél 6 órai vonattal Piski felé elutazott. — br. *Szentkereszt* György főispán a páringi vadászatra menet és onnan jövet körünkben időzött. A vadászat eredménye egy zerge és egy ritka szép kőszálsas. — A romániai hadsereg műszaki osztályának főnöke — egy tábornok, kíséretével tegnap meglátogatta községünket.

— **A toll halottja.** Az aradi „Alföld” és a vidéki zsurnalisztikának gyásza van. Egy kiváló tehetségű és szép reményekre jogosító költő és hírlapíró hunyta le e hó 14-én örökre szemeit. Sokan ismerték *Hrabovszky* Lajost. Könyvei, a „Tempi passati” és a „Thurzán-familia” két kiadást értek meg, a mely fényes bizonyítéka írói talentumának. Tüdő-tuberkulózis ölte meg, mely ellen hasztalan keresett az adriai tenger egy kis szigetén gyógyulást. Hazajött Aradra s csendesen kisenvedett. Temetése rendkívül impozáns volt. Arad intelligenciája és több mint 300 leány, kiket utolsó óráiban gyönyörű költeményben hívott temetésére, kísérette utolsó útjára. Nyugodjék békével!

— **Meghívó.** A következő sorok közlésére kértünk fel: „A petrosényi és vidéke hitelszövetkezet e hó 19-én d. u. rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgya lesz két igazgatósági tag megválasztása.”

— **Felügyelet nélkül hagyott gyermekek** sokszor okoztak már nem csak bajt, hanem végzetes szerencsétlenséget is. A tüzesetek legnagyobb százalékát ilyen gyermekeknek — helyesebben azok szüleinek — rovására állapítja meg a statisztika. Legutóbb Tustván, 6–7 éves gyermekek *Berger* Márton ottani birtokos búzaasztagja közelében szalonna sütés

végett tüzet raktak, melytől az asztag meggyűlalt a tűz gyorsan tovarapódzott s az így elégett termények 3540 frtra becsültettek, melyek csak 1150 frtra voltak biztosítva s így igen érzékeny a veszteség.

— **La bete humaine.** Csodás az emberi érzés; néha keressük azokat a szálakat, melyek a lélek, az érzéshez vezetnek; s bármennyire kutatjuk is, nem fedezhetünk fel egy vonást, mely ne igazolná föltevésünket, hogy: az érzéseiből kivetkőzött ember egyenrangú az ösztönnel bíró állattal. Elszomorító példája ennek *Lupény* község egy emberiségéből kivetkőzött *Don Juan*-ja, ki szerelemre gyűlladt öreganyja iránt. Fékvesztett szenvedély, romboló elem dult benne. Örültek kereste az alkalmat, hogy értésére adja, bevallja szerelmét. De mert mégis sejtelemmel birt a gondolat bünyösségéről, a nyílt vallomás helyett éjnek idején tört a gyenge agg nőre, ki az elvetemülttel fel sem ismerve, az ablak üveg betörésének zajára a tág kemenczébe rejtőzött el, hol az felkutatva, elővonszolta s ölelésével addig szorította magához, míg eszméletét veszítve el nem terült a földön... Ez a cselekmény. Morálja nincs, epizódja a csendőrségnél, melyet a büntető bíróság ítélete fejez be.

— **Felső-szálláspatakon** a szarvasmarhák között uralgott lépfene megszűnt, minek folytán a zárlat feloldatott.

— **Üs lakosaink** duhajkodó hőködési hajlamát sem a csendőrség erélyessége, sem a rendőrhatalóság céltudatos rendszabályai, sem a fenyítő bíróság szigorja nem bírják lelohasztani. A személybiztonság elleni merényletek elszomo-

ritó számadatai az erkölcsi sülyedésnek és a műveletlenségnek közönyösen nem tekinthető fokmérői. A baj sikeres orvoslásának kérdésével lapunk más helyén bővebben foglalkozunk, itt csak felemlítjük, hogy legutóbb *Mihaille* *Nikolae* petrillai lakost, *Traille* *Juon* és *Parasz* *kiv* *Nikolae* ugyanottani lakosok megtámadták s félholtra verték. Az eset bejelentetett a fenyítő bíróságnak.

— **F. hó 2-án** virradóra *Junger* *Samu* helybeli mészáros lakásának ablakát ismeretlen tettesek befeszítették s egy értékes arany-órát arany-lánccal együtt elloptak. Miután az eset különböző verzióba képezi beszéd tárgyát, konstathatjuk; hogy a csendőrség részéről folyamatba tett erélyes nyomozás ez ideig eredménytelen.

— **Mozsotka** *Miklós* kimpolujnyági lakos kárára 11 drb. kost és 1 juhót elloptak a napokban. Daczára annak, hogy a tettesekre vonatkozó adat és gyanu-ok hiányzott, erélyes ügyes puhatolás után a csendőrségnek sikerült a tetteseket kinyomozni s az egyiket *Burderes* *Péter* muzsesti lakos személyében elfogni, ellenben társa *Popa* *János* elmenekült s valahol a hegyek között bujdosol.

— **Tüntetés.** *Stoja* *Milton* gyulafehérvári egyén, derekára kötött széles román-nemzeti szalaggal tüntette ki jó hazafiságát *Petrosény* utcáin. Ámde a csendőrség nem oly türelmes, mint mi vagyunk s megfosztotta kedvencz jelvényétől s annak betérjesztésével feljelentette e csendes kedélyeskedést a hatóságnak, honnan mindenesetre tájékoztat fog nyerni *Stoja* ur Magyarországi színéről írásban és képből.

. Felhívjuk a közönség figyelmét *Weisz* *Rezső* mai számunkban közölt hirdetésére.

JOÁNOVITS JÁNOS

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERME
PETROSÉNY, (saját házában).

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek b. tudomására hozni, hogy elvállalok minden **fényképészeti** szakmába vágó munkákat; készítek kisképekről nagyobbításokat egész életnagyságig **olajban festve** vagy **retoucheban**.

Továbbá látogatójegy alaku fényképek, ugyszinte **Cabinet, Makart, Promenad, Boudoir** és az ugynevezett **uj forma képeket, chromó-festett s beégetett képet**, melynek finomsága minden festett képet felülmul.

A legnyughatatlanabb gyermeket megszóalásig élethűen egy másodperc alatt bármily nagyságu alakban lefényképezem és az általam készített munkálatok tiszta és élethű kiviteleért kezesseget nyujtok.

Felvételeket kívánatra üzleten kívül is eszközölök a legjutányosabb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártolását kérve vagyok

teljes tisztelettel
JOÁNOVITS JÁNOS.

WEISZ REZSŐ

PETROSÉNY.

(Főüzlet *Barcsa* y-féle ház, fióküzlet *Guld* József-féle ház. **LUPÉNYBEN** fióküzlet *Salamon*-féle ház.)

Ajánlja dúsan felszerelt női- és férfi-divatáru raktárát, hol a legnagyobb választékban kész férfi-ruhák, u. m.: **Salon-, jaquet- és sacco-öltözékek, felsőkabátok és gyermekruhák; női kelengyék, férfi- és női czipők** a legfinomabb kivitelben; **atlasz-, kaschmir- és kreton-paplanok, férfi- és női kalapok, selyem és egyéb minőségű eső- és napernyők, selyem, szövet, szaten és voil s egyéb női ruha-kelmék; vászon, schifton és egyéb szövött- valamint rövidáru; férfi ingek, nyakkendők, továbbá utazó bőröndök** stb. a legjobb minőségben és a legolcsóbb árak mellett a n. é. közönség rendelkezésére állanak.

Tisztelettel jelenti, hogy bécsi és budapesti bevásárlási útjáról hazatért s a megérkezett áruk dús raktára a legfokozottabb igényeket képes kielégíteni, miért is a n. é. közönség pártfogását kéri.